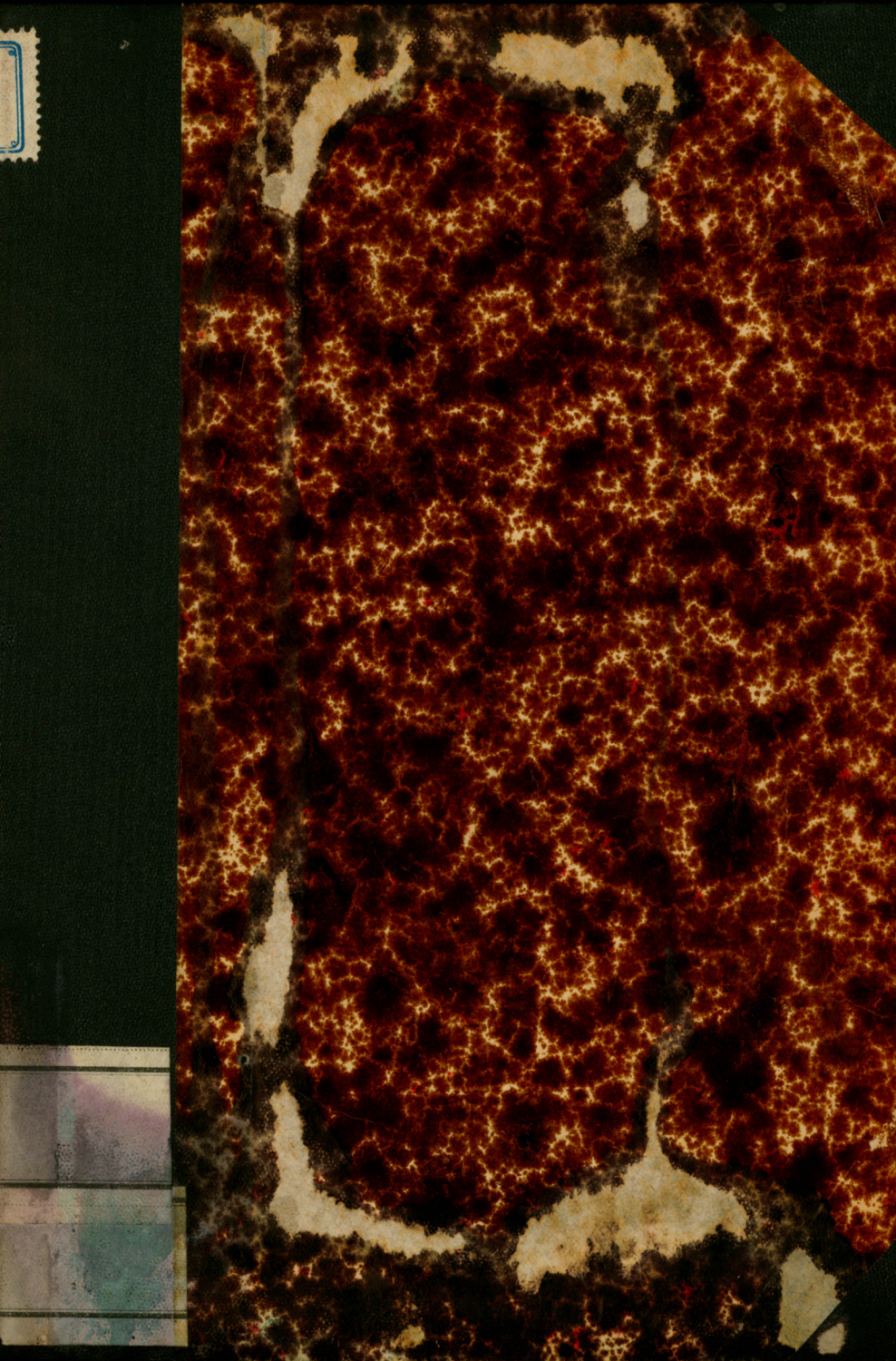

Avtomobilyi i par'kamara.
1918 i par'kamara.

AZ

AUTONOM VÁMTARIFA

ÜGYÉBEN

HEGEDÜS SÁNDOR

KERESKED. M. KIR. MINISTER ÚR ÖNAGYMÉLTÓSÁGÁHOZ TETT

JELENTÉSE

A MAROSVÁSÁRHELYI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁNAK.

1900.

A. K. 1487

OEE Könyvtár
Áll. Ell. 2018

MAROSVÁSÁRHELYTT.

NYOM. GRÜNN VILMOSNÁL.

1900.

XX

AUTONOM VAMTARIJA

ERDÉSZETI
HEGEDŰS SÁNDOK

MEGJEDEK M. KIR. MEZŐGÉP. ÉS ERDŐGÉP. TISZSÁGOS TITK.

LETÉNYI

A MARSZÁLLÁSRAI KÉRDÉSEI M. KIR. MEZŐGÉP. ÉS ERDŐGÉP. TISZSÁGOS TITK.

1900

1851

1866

OEE Könyvtár
Ált. Ell. 2018

Nagyméltóságú Minister úr!

Hivatkozva Nagyméltóságodnak f. é. január hó 20-án 1234 sz. a az új autonóm vámtarifa ügyében kelt nagybecsű leiratára, van szerencsénk erre vonatkozó jelentésünket az alábbiakban tisztelettel Nagyméltóságod elé terjeszteni.

A leirat kívánalma szerint legelőször is mérlegelve azon hatást, a melyet a jelenleg érvényben lévő vámtarifa a hazai termelésre, iparra, kereskedelemre és forgalomra gyakorolt, bizvást kijelenthetjük, hogy ennek csak hátrányos hatását észleltük. Hiányai, hogy mindenben az osztrák érdekeket védi és pedig úgy az ipar, mint a nyers termelés és fogyasztás tekintetében, melyek mellett a magyar közgazdasági érdekeknek nem nyújtván ugyanazt a védelmet, sőt legelőbbnyire ezeknek hátrányára lévén, — hasztalan kutatjuk — ebben *előnyöket* Magyarországra nézve fel nem találhatunk. Alig lehet reményünk, hogy úgy volna az új vámtarifa összeállítható, hogy az ránk — a gyöngébb félre előnyös lehetne a jövőben is. Austriának sikerült egyrészt magas ipari vámokkal saját iparát megvédelmezni, másrészt pedig az állatok és nyers termények alacsony vámtételei versenyt engedvén a Magyarországgal szomszédos keleti államok eme productumainak és állatainak, hazánk hátrányára Austria ezekhez is olcsón hozzájuthatott. Így meg lévén hozzá minden föltétel, meggazdagodott.

Önként értetik tehát, hogy Magyarország ezen hátrányos helyzetnek csak kárát láthatta. Ipara a kívánatos arányban nem fejlődhetett; mezőgazdasága pedig — a terményeknek állandóan külföldre szállítása s a szomszédok versenye folytán ott is alacsony árakon való értékesítése, a visszapótlás hiánya és így a föld termő erejének kiaknázása miatt, aláhanyatlott.

Ha azon befolyást mérlegeljük, a melyet a bel- és külföldön tett vám- és kereskedelmi politikai intézkedések a hazai gazdasági viszonyok fejlődésére gyakoroltak, itt is kedvezőtlen eredményekre jutunk.

Ha tekintjük a keletet — főkép Romániát — mely irányban gyenge iparunknak némely czikkei a mult időben piacot találtak, sajnosan tapasztaljuk, hogy a székelyföldről alig van oda már valamely csekély kivitel. Főoka ennek ama tilalom, a mely az oláhországi szarvasmarha behozatalát megtiltotta, minek következtében 1885-ben kitört a Magyar-Román vámháboru, melynek hatása alatt sok székely iparos vesztette el kenyerét, vagy költözött Romániába, ahol megélhetését a változott viszonyok mellett inkább biztosított-nak vélte.

Bárha ezen behozatali tilalom így érzékenyen sujtotta a székelyföld iparát és kereskedelmét, ennek életbeléptetését elengedhetetlenné tette azon sok millióra menő, mégmérhetetlen közgazdasági kár, a melyet az Oláhországból hazánkba több ízben behurczolt pusztító keleti marhavész az egész ország szarvasmarha állományában okozott egyrészt, másrészt pedig hogy éppen ezen — az országra átokként nehezedett baj miatt, hazai fajta szarvasmarhánk kivitele előtt az összes nyugot europai államok elzárták határaikat azt állítván, hogy a keleti marhavész hazánkban is eredetileg kifejlődik és innen hurczoltatik szét, nem tévén kivételt e tekintetben a velünk szövetséges viszonyban levő Ausztria sem; úgy hogy állatkereskedelmünk sok éven át részben vagy egészben szünetelt.

És ezen káros állapot csak akkor változott meg némileg, a mikor a 80-as évek elején az országon legutóbb köröszkül száguldott keleti marhavész miatt, hazánk határa a román marha elől végleg elzáratott s az állategészségügy intézménye reorganizáltatott, meggyőzvéen így főkép Németországot arról, hogy a keleti marhavész hazánkban eredetileg nem fejlődik ki; állategészségügyünk ellátása pedig teljes bizalmat érdemel.

Sikerült ezáltal elérnünk azt, hogy állatkereskedelmünk lassan-lassan nyugoti irányba megindult, ámde Németország maig is — néha álürügyek alatt teljesen ok nélkül — sok nehézséget támaszt, és pedig bizonyára azért, mert a mi közös vámterületünk magas ipari vámjai megnehezitik Németország iparczikkeinek a behozatalát. Ezért tesz állatkivitelünk elé oly gyakran tiltó intézkedéseket olyan állati betegségek miatt is, a melyek Németországban ép úgy honosok, mint minálunk, sőt melyek egyike-másika ép nyugotról származott át mihozánk.

Ép ezen vámviszonyok miatt majdnem hasonló elbánásban részesíti Németország némely nyers terményeinket, úgy hogy azokkal is csak nagyon korlátolt forgalom érhető el ezen nagy birodalommal.

A lehető leghátrányosabb hatással van bortermelésünkre az Olaszországgal szemben szerződésileg 3 frt 20 krban megállapított alacsony borvám, minthogy emellett az utóbbi években az olasz olasz borokkal elárasztották hazánkat és a saját borainkkal való kereskedés e miatt szűk korlátok közé szorult, közgazdaságunk nagy kárára.

Hasonló hatása tapasztalható a friss szőlő, száraz dió, friss finom főzelék, friss gyümölcs, vágó és ígás marha, más állatok állati termékek stb.-re nézve megállapított minimális vámtételeknek vagy vámmmentességnek; úgy hogy ezek minden olyan kereskedelmi cikkekre nézve megszüntetendők volnának, a melyek hazánkban is megfelelő mennyiségben és minőségben előállítatnak és ezen kedvezmények csupán olyan cikkekre lennének kiterjesztendők, a melyek tekintetében teljesen a külföldre vagyunk utalva.

Sőt közgazdasági érdekeinkben fekvőnek tartjuk, hogy úgy az állatok mint azon cikkeknek vámjá, melyek mint nyers termények hazánkban termeltetnek, valamint azon ipari productumok vámjá is, a melyek akár Magyarországon, akár Ausztriában, vagy mind a kettőben egyformán előállítatnak, aránylagosan felemeltesse.

Kíváncosnak tartjuk ezt azért, mert ezáltal elérhető volna az, hogy ha — miként az 1898. évi statisztikai adatok tanúsítják 1194 millió koronát tevő összehozatalunkból 897 millió koronával Ausztriának adóztunk s adózunk, ennek arányában évről-évre fedezzük bár, az ipar fokozottabb védelme folytán, még nagyobb arányban Ausztriából ipari szükségleteinket; de viszont összes nyers terménybeli fölöslegünknek biztosíthatjuk Ausztriát, ami a szövetség természetének így jobban megfelel. Másrészt pedig, mivel kamaránk az érdekelt körök nyilatkozata, valamint saját tapasztalatai szerint csakis az *önálló magyar vámterülettől* reméli hazánk iparának és egyáltalán közgazdaságának felvirágzását, miért hiszi és reméli is annak előbb-utóbb való bekövetkezését: Magyarországra nézve sokkal előnyösebben megoldhatónak véljük an-

nak idején Ausztriával szemben a vámkérdéseket, mint a jelen viszonyok mellett, a midőn az osztrák iparczikkeket magas vámok védik, a magyar nyers termények pedig mondhatni teljesen ki vannak szolgáltatva a külföld versenyének.

Még tovább vetve tekintetünket, már a jelenben is előnyösebbnek tartjuk Magyarországra mindkét állam érdekeinek egyforma nagyob védelmezését. mely védelem alatt hazánk ipara is tán jobban fejlődhetik; mert remélhető, hogy legalább a vám külföldi iparczikkék behozatalának csökkentése folytán, hazánk ipara is nagyobb lendületet nyerend.

Tudjuk ugyan azt is, hogy magasabb vámok mellett a vám-külföldről hozatott portékák drágábbak lesznek, ezt azonban a vagyonosabb fogyasztók könnyen hordozhatják; ámde ez esetben Auszíria föltétlenül a mi nyers terményeinkre lesz utalva, mert a keleti államok magasabb vámok mellett a mi nyers terményeinkkel nem versenyezhetnek s így viszont ezen productumaink jobban fognak értékesíteni.

Ez ép ugy ipari és kereskedelmi, mint agrarius érdek, melyet szintén védenünk kell, mert a mi gyenge iparunk, főkép pedig a kis kézmű ipar a csekély kivitelén és a városok lakóinak korlátolt szükségletén tul, kizárólag a mezőgazdaságból táplálkozik és az elmúlt sanyaru évek tapasztalata kétségtelenül bebizonyította, hogy mezőgazdaságunk hanyatlása maga után vonja iparunk hanyatlását is.

Mindezekon fölül kívánatosnak tartja kamaránk, hogy a vám-külfölddel 1903-ban megújítandó kereskedelmi szerződések alkalmával az *önálló magyar vámterület helyreállításának alapjai lerakassanak* az által, hogy eme szerződések lejártának ideje az Ausztriával legutóbb kötött szövetség lejártának idejével feltétlenül összeessenek, hogy így az ország annak idején, megkötöttség nélkül, minden irányban szabadon intézkedhessék.

Ezek kamara kerületünk érdekelljeinek amaz óhajtsái, a melyeket gazdasági fejlődésünk mellőzhetlen követelményeinek tekintenek s a melyek teljesítését evégből feltétlenül szükségesnek tartják.

Ezek előre bocsátása után, részletes javaslataink az egyes termelési ágak szerint csoportosítva, illetve a vámtarifa czimei szerint haladva a következők:

I. Gyarmatárúk.

II. Fűszerek.

III. Déli gyümölcs.

IV. Czukor.

V. Dohány.

Meghagyandók a jelenlegi vámtételek, mint a magyar érdekeknek is teljesen megfelelők.

VI. Gabona és hüvelyesek, liszt és őrlemények, rizs.

Ezen főczim vámtételei a rizs kivételével felemelendők, mert a jelenlegi vám mellett a román és orosz eme termények a bécsi piacon a magyar terményeknél még olcsóbban értékesíthetők, mivel ők csekély költséggel járó extensiv gazdálkodásuk mellett sokkal olcsóbban termelnek, mint Magyarország. Már pedig kíváncs, hogy a szövetségből ne csak Ausztriának, hanem hazánknak is meglegyenek a kívánt előnyei az által, hogy a közös vámterületen, a külső verseny által háttérbe ne szoríttassék.

Felemelendő pedig:

23. Tengeri, köles, tatárka, vámja jelenlegi 1 k. h.	2	koronára
23. b) Árpa, zab, vámja 1 k. 50 fil. helyett	4	„
24. Buza, kétszeres, vámja 3 korona helyett	6	„
24. a) Rozs, tönköly, vámja 3 korona helyett	4	„
25. Maláta, vámja 3 korona helyett	4	„

Hüvelyesek:

26. Bab, borsó, lencse, vámja 2 kor. helyett	4	„
26. a) Csillagfürt (lupinus) búkköny, v. 2 k. h.	3	„
27. Liszt és őrlemények gabonából és hüvelyesekből, vámja 7 korona 50 fillér helyett	10	„

28. A fejtett vagy fejtetlen rizs, rizshuladék vámja, minthogy e tekintetben legnagyobb részt még külföldre vagyunk utalva, meghagyandó.

VII. Főzelék, gyümölcs, növények és növény részek.

A többi tételek érintetlen hagyása mellett a

32. külön meg nem nevezett főzelék és gyümölcs

a) friss állapotban vámmmentesség helyett	4	korona.
b) szárítva vagy elkészítve stb. 10 kor. helyett	16	„

Ugyanezen főczim 36. tétele alól kiveendő és vám alá teendő :

a) széna , . 1 kor. — fill.

b) szalma — „ 40 „

minthogy ezekből évente nagyobb mennyiségek hozatnak be Ausztriába Magyarország kárára.

A többi tételek változatlanul meghagyandók.

VIII. Vágó- és igásmarha.

39. Ökör vámja 30 korona helyett 40 korona.

40. Bika, vámja 8 korona helyett 30 „

41. Tehén, vámja 6 korona helyett 10 „

42. Fiatal marha (tinó, üsző) vámja 6 kor helyett 12 „

43. Borju vámja 3 kor. helyett 6 „

44. Juh, kecske vámja 1 kor. helyett 2 „

45. Bárány és gödölye, vámja 50 fillér helyett . 1 „

46. Sertés, vámja 6 korona helyett 12 „

47. Malacz, vámja 60 fillér helyett 1 „

Indokoltak ezen vámemelések azon okból, hogy a szomszéd Szerbiának ezekből évente sok millióra menő behozatala van a közös vámterületre, nagy versenyt támasztván így saját állatainknak.

IX. Más állatok.

51. Friss halak, édes vizi rákok, friss csigák,
vámja 4 korona helyett 8 korona.

Minthogy ezen tétel a magasabb vámot megbirja.

X. Állati termékek.

55. Tojás, vámja 3 korona helyett 5 korona.

57. Méz, vámja 12 korona helyett 20 „

60. Nyers bőrok vámmmentesség helyett 3 „

63. Friss, sózott vagy szárított hólyagok és belek
stb., vámja 4 korona helyett 8 „

Tekintettel a nagy behozatalra a belföldi termelés védelmezése szempontjából.

XI. Zsiradékok.

65. Friss, sózott, olvasztott vaj; mesterséges vaj,
vámja 20 korona helyett 40 korona

66. Disznó- és ludzsir, szalonna, vámja 32 k. h. 60 korona.

69. Nyers, olvasztott, sajtolt állati faggyu, vámja 2 korona helyett 6 „

71. b) Külön meg nem nevezett zsiradék és zsirkeverék, halzsir, vámja 2 korona helyett , 4 „

A fentebbi indokok folytán.

XII. Zsiros olajok.

Nincs észrevételünk.

XIII. Italok.

75. Sör :

a) hordókban jelenlegi vámja 4 kor. helyett . . . , 10 korona.

b) palaczkokban jelenlegi vámja 14 korona helyett 20 „

Tekintettel arra, hogy hazai sörtermelésünk fejlettsége mellett egyrészt a külföldi sörök már nélkülözhetők, másrészt pedig indokolt is, hogy ezen jelentékennyé vált iparunk megfelelő védelemben részesíttessék.

77. Bor és mesterséges borok, gyümölcsbor, must és gyümölcs must :

a) hordókban a jelenlegi 40 korona
vám fentartandó.

a 1) a palaczkborokra nézve azonban a 40 kor. h. 60 „

b) a pezsgő borokra pedig 100 korona helyett . . 120 „
vámot javasolunk ; tekintettel arra, hogy szőlőink felujtása folytán a bortermelés hazánkban ismét nagy lendületet vett ; a pezsgő bor gyártás pedig szép fejlettségnek örvend, miért is ezeket megfelelő védelemben kell részesítenünk.

Épen ezen szempontokból végleg megszüntetendő a Szerb és Olasz borok 6 kor. 40 filléres minimális vámja, a mely a hazai bortermelés és kereskedésnek már eddig is jelentékeny kárt okozott.

Végül a *czimből*, tekintettel bortörvényünkre, törlendő: „és mesterséges borok“.

78. Étélre való eczet.

a) és b) tételeinek érintetlen hagyása mellett, mint új tételt fölvenni javasoljuk ;

c) Eczet essentia 40 korona.

Ez az étélre való eczettől okvetlenül elkülönítendő és a tömörésgének megfelelő eme javasolt vám alá vetendő.

79. Gyártott és természetes ásványvizek 1 korona vámja helyett 4 koronát javasolunk, mert azt valóságos anomalianak tartjuk, hogy hazánknak annyi különféle kitűnő természetes ásványvizét a külföldi, többnyire gyártott, mesterséges ásványvizek itthon háttérbe szorítsák, ásványviz üzletünk mérhetetlen kárára.

Ezen főczim egyéb tételeire nincs észrevételünk.

XIV. Eledelek.

83. Friss vagy elkészített (és pedig sózott, szárított, füstölt, páczolt) hus 12 korona vámja helyett 30 korona

84. Kolbász 50 korona vámja helyett 60 „
vám volna vetendő, mert ezen készítményeink úgy jóságuk, mint előállított mennyiségüknél fogva megérdemlik, hogy kellő védelemben részesüljenek, tekintettel főképp arra, hogy ezen iparunk kellő védelem mellett — meg lévén arra minden előfeltétel — a legmagasabb fokra volna fejleszhető.

Igaz, hogy pl. az 1 millió 738 ezer korona értékű sonka behozatalunk legnagyobb részben Ausztriából történik és ezen vámelelés is első sorban az osztrák készítményeket védik; ámde remélhető, hogy a hazai iparpártolási mozgalom kedvező hatása abban is fog nyilvánulni, hogy a kitűnő hazai sonkáknak a prágaival szembe hovatovább előny adatik és többet-többet fogunk szállítani ebből Ausztriába is, a hazai emelkedett fogyasztáson fölül, melynek a vámkülföldről szintén nagy a behozatala eme czikkekből.

88. Elkészített halak (marinálva vagy olajba rakva stb.) hordókban 30 korona vámja helyett 40 koronát javasolunk, minthogy a jelenlegi vámot erre csekélynek tartjuk.

90. Kávépótló (a pörkölt katáng is) jelenlegi 30 kor. vámja helyett 40 koronára volna teendő, mivel ezen iparunk fejlődésben lévén, megérdemli, hogy nagyobb védelemben részesítsük annnyival inkább, mert az ehez szükséges nyers anyag is itthon állittatik elő, mely termelés a védelem arányában szintén fokozható.

Ezen főczim egyéb tételeire nézve nincs észrevételünk.

XV. Fa, szén és tőzeg.

95. Szerszámfa, nyers állapotban, vagy nagyjából előkészítve hordófa (donga), fűrészáru (a furnir kivételével).

Bárha ezen anyagokból nagy kivitelünkkel szemben aránylag kevés a behozatalunk, úgy hogy az a mi kereskedelmünket egyáltalán nem veszélyezteti, mindamellett ezen czimre mégis némi vámot javasolunk az autonóm vámtarifa részére azon indokból, hogy a legtöbb fa a vámkülföldről a szomszédos Romániából és Szerbiából szállítván be, a szerződés megkötése alkalmával, a megállapított vámtételek elengedése esetén saját ipari készítményeinknek viszont valamely előnyök lesznek biztosíthatók. Így a tétel három felé volna osztandó:

- a) Épület- és szerszámfa nyers állapotban . — kor. 30 fill.
- b) Épület- és szerszámfa nagyjából előkészítve,
hordófa (donga) — „ 60 „
- c) Fűrészáru (a furnir kivételével) 1 „ — „

96. Faszén, tőzeg és tőzegszén, ásványszén
stb. vámmentesség helyett — „ 25 „
tekintettel arra, hogy fokozódó hazai köszén termelésünket némi védelemben részesíteni indokolt.

Ezen főczim más tételeire nincs észrevételünk.

XVI. Esztergályos és faragó anyagok.

E czim vámmentessége, mint a mely alá ipari segéd anyagokat szolgáltató cikkek tartoznak, érintetlen fenntartandó!

XVII. Ásványok.

102. Nyers vagy csak nagyjából faragott vagy fűrészelt kövek vámmentesség helyett — kor. 40 fill.

Ezen tétel második része ellenben: *érczek, előkészített állapotban is*, meghagyandók vámmentesen.

Tekintettel arra, hogy kövekből nyersen faragatlanul, nagyjából faragva, vagy fűrészelve, nagy mennyiség hozatik hazánkba; holott a legjobb minőségű kövek az országban és legközelebb kamaránk kerületében is bőven találhatók, indokoltnak tartjuk ennek mérsékelt vám alá vetését, hogy így eme hazai anyagunk megfelelő védelemben részesíttessék.

XVIII. Gyógyszer és illatszer anyagok.

Nincs észrevételünk.

XIX. Festő- és cserző-anyagok.

110. Festéshez vagy cserzéshez való héjak, gyökerek, levelek, virágok, gyümölcsök, gubacs és efélék, szétvagdálva, örölve vagy másképp aprítva is, vámmentesség helyett 1 korona.

Mindamellett, hogy ezek, mint ipari segédanyagok szerepelnek, a javasolt vám alá volnának vonandók, mert ezekből saját magunknak is nagy készleteink vannak, a melyekből nagy kivitelünk is lévén, behozatalra nem szorulunk. Így ezen termelvényeink védelmezése indokolt.

A többi tételekre nincs észrevételünk.

XX. Mézgák és gyanták.

Nincs észrevételünk.

XXI. Ásványolaj, továbbá barnaszén és palakő kátrány.

120. Nyers állapotban, desztillatióval kapcsolatos előzetes finomítás (tisztítás) nélkül világításra használható, vámja 9 korona 20 fillér helyett 12 korona.

121. Finomított vagy félig finomított :

b) nehéz, melynek sűrűsége 880 foknál nagyobb, sárga és vöröses sárga, (a továbbiak érintetlen hagyásával) 10 k. h. 12 kor. vámot javasolunk, hogy ez által az idegen gyártmányoknak amugy is szükségfeletti behozatala némileg korlátoztassék.

XXII. Pamut, pamutfonalok és pamutárúk, lennel vegyesen is, de gyapju vagy selyem nélkül.

Meghagyandók a jelenlegi vámtételek.

XXIII. Len, kender, juta és más külön meg nem nevezett növényi fonóanyagok, az ezekből készült fonalok és árúk, pamut, gyapju vagy selyem nélkül.

136. Len, kender, juta és más külön meg nem nevezett növényi fonó anyagok nyers állapotban, áztatva, törve, gerebenczve, fehéritve, hulladék is; ez idő szerint *vámmentes*.

Tekintettel arra, hogy nagy arányu és még mindig fokozható kender termelésünk daczára, kenderből közel fél millió koronára megy az évi behozatalunk, a közös vámterületre történő behozatal

pedig mintegy 5 millió koronát teszen; valamint tekintettel arra, hogy *lenből* hazánkba kevés híján 50 ezer korona érték s a közös vámterületre 17—20 millió korona értékű hozatik be évente, holott hazánkban ez is nagy mennyiségben előállítható és megfelelő védelem mellett elő is állíttatik, kívánatos ezen productumoknak vámmal való megvédelmezése.

Javasoljuk ennélfogva, hogy ezen ezim osztassék három részre a következőképen:

136. a) len és kender nyers állapotban, áztatva, törve, vám 3 korona.

b) len és kender gerebenezve, fehérítve, vám 6 korona.

c) len és kender hulladék; juta és más külön meg nem nevezett növényi fonó anyagok nyers állapotban, áztatva, törve gerebenezve, fehérítve, hulladékaik is *vámmentes*.

137. Fonalok lenből vagy kenderből; külön meg nem nevezett fonalok:

a) egyes fonalok nyers állapotban 3 kor. helyett 6 korona.

b) egyes fonalok fehérítve, szapulva festve 10 kor. helyett 16 „

151. Kötélverő áruk:

a) kötelek, alattságok, fehérítve, kátrányozva is 10 korona helyett 16 korona.

Indokoltnak véljük ezen emelést azért, mert a jelenlegi vámtételek igen csekélyek ezen czikkek értékéhez képest. Tudjuk ugyan azt is, hogy ezek, mint ipari segéd anyagok ránk nézve nagy fontossággal bírnak, ámde tekintettel arra, hogy ezek jelentékeny része ugy is Ausztriából hozatik be; ezen vámemelés ipari érdekeinkkel nem áll ellentétben és Ausztriától, melynek szintén nagy a behoza-tala, mi is kívánhatunk ennek arányában megfelelő recompensatiót.

XXIV. Gyapju, gyapjufonal és gyapju áruk, más fonó anyag-gal vegyesen is, azonban selyem nélkül.

152. Gyapju nyers állapotban, mosva, fésülve, festve, fehérítve. örölve és gyapju hulladékok; ez idő szerint *vámmentes*.

Magyarországon a juhtenyésztés, valamint az ezzel kapcsolatos gyapjutermelés és értékesítés a mezőgazdaság és a kereskedelem igen jelentékeny tényezőjét képezi.

Ausztria óriási textil ipara mellett tehát, tekintettel arra, hogy saját gyapju készlete ipari szükségletét csak kis részben elégíti ki, a közös vámterülethez fűződő jogos kíváncsolomnak az felelne meg, hogy Ausztria gyapju szükségletét a legmesszebb menő mértékig Magyarországból fedezze, hogy így a juhtenyésztés, mint egyik legfontosabb tenyésztési ág, a hazai kedvező viszonyok arányában kifejlődjön és földbirtokosainknak megfelelő jövedelmi forrását képezze.

Fájdalom ennek ellenkezőjét tapasztaljuk. Az osztrák érdekeknek megfelelően — nem törődve a szövetséges magyarok érdekeivel --- vámentessé tették a gyapjut, a minek az lett a következménye, hogy a vámkülföldi gyapju Ausztriában ugyanolyan, sőt néha olcsóbb árban áll a vevő rendelkezésére, mint a magyar gyapju, a magyar gazdák pedig csak nehezen és olcsó áron más államokban tudnak tudadni gyapjukészletükön, minek további következménye lőn, hogy Magyarország juhállománya 1884. évtől fogva, majdnem 50 %-al megkevesbedett.

Indokoltnak tartjuk ennél fogva, hogy a gyapjura megfelelő vám vetessék és az által a magyar gyapju kellően megvédelmeztessek, a mi igen fontos állami érdek.

Ehez képest ezen tétel a gyapju különböző állapotában való értékének megfelelően következő altételekre volna osztandó:

152. a) Gyapju nyers állapotban vámja	10 korona.
b) Gyapju háton mosva	20 „
c) Gyapju gyárilag mosva	40 „
d) Gyapju fésülve, festve, fehérítve, örölve,	
gyapju hulladék, mügyapju (Shoddy)	50 „
153. Gyapju- és szőrtáblák, kalapnemez és kalap-	
vatta, vámja	24 „

Ezen főczim többi tételeire vagyis a fonalokra általában 30% vámemelést javasolunk.

Mint segéd anyagra a gyapju fonalokra hazai textil iparunknak nagy szüksége van; ezen szükséglet azonban igen kevés híján Ausztriából fedeztetik, a mig Ausztria a vámkülföldről is sokat szállít.

Ezen vámemelés tehát mindakét államra előnyös lehet, mert a nagyobb védelem mellett Ausztriának ezen ipara még nagyobb

lendületet vehet, Magyarországon pedig gyapjufonó gyárak keletkezhetnek, mely igen előnyös befolyást gyakorolna textil iparunkra.

Ugyanezen indokok folytán hasonló a javaslatunk a *gyapjú árukra* nézve is, t. i. hogy ezek vámja is 30%-al emeltessék.

XXV. Selyem és selyem áruk, egyéb fonó anyagokkal vegyesen is.

Kamaránknak ezekre nézve nincsen észrevétele.

XXVI. Ruházatok, fehérnemű és pipere áruk, a papirosból, bőrből, kaucsukból és viaszos vászonból készült ilyféle áruk kivételével.

Ezen cikkekből átlag mintegy 62 millió korona értékű az évi összehozatalunk, a miből 60 milliónyit Ausztria szállít. Enemű iparunk — sajnos — még fejletlen, azért védelemre volna szüksége. Ez azonban a mai viszonyok mellett alig eszközölhető, tehát a jelenlegi vámok fentartását véleményezzük.

XXVII. Kefekötő és szitakötő áruk.

XXVIII. Áruk szalmából, háncsból, kákából, kókusz-diórostból, fűből, nádból, szilánkból, széknádból, gyökerekből s efélékből.

Ezen árucikkekből vajmi kevés a forgalmunk a vámkülfölddel, ellenben annál élénkebb az Ausztriával való kereskedelmünk, mint-hogy az onnan való behozatal, valamint az oda történő kivitel majdnem kiegyenlítik egymást; így ezeknek is jelenlegi vámja fentartandó.

XXIX. Papiros és papiros áruk.

Ezen cikkekből 1898-ban 19'6 millió korona értékű behozatalunk volt, a miből 18'3 millió kor. értéket Ausztria szállított; melylyel szemben összes kivitelünk csak 4'7 millió koronára rugott s ebből ismét csupán 2'6 milliónyi került Ausztriába.

A papirgyártáshoz bőven van nyers anyagunk, azonban mi a közös vám viszonyok mellett, a hatalmas osztrák iparral szemben védelmet nem találunk. Magasabb vám csak az osztrák ipart védené; ha lejjebb szállíttatnék, az Ausztriáé mellett a vámkülföld versenyét is kellene éreznünk; miért a jelenlegi vám főtartását javasoljuk.

XXX. Kaucsuk és guttapercha, valamint az azokból való áruk.

XXXI. Viaszos vászon és viaszos tafota.

Ezen czimekre nincs észrevételünk.

XXXII. Bőr és bőráruk.

Évi behozatalunk átlag mintegy 60 millió korona értéket teszen, a miből 57 milliónyt Ausztria szállít, jeléül annak, hogy az érvényben lévő vámok ezen czikkekre nézve a monarchiának elegendő védelmet nyújtanak, miért ezek az Autonom vámtarifa részére ezutánra is fentartandók.

XXXIII. Szücsárak.

Bárha az e czim alá tartozó *prémbőrökből* (220.) szükségletünk nagyobb része a vámkülföldről, főkép Németországból hozatik be, ezeknek, mint ipari segédanyagoknak, melyekből szükségletünk 2 millió korona értéknél többre megy, a vámja általában változatlan hagyandó.

Ezen főczim 220 a) *közönséges bőrök* tételének vámja azonban 20 koronáról 40 koronára volna emelendő, juhtenyésztésünk érdekeire való tekintettel, a melynél megfelelő védelem mellett, a hanyatló irányzatot fellendülés váltaná fel és enemü ipari szükségleteink itthon találnának fedezetet, a minek kedvező hatása államunk széles köreiben érezhető lenne.

XXXIV. Fa- és csontárak.

Egyike a legfontosabb iparágaknak Magyarországon a faipar. Rengeteg erdőségeink bőven és olcsón szolgáltatják a nyers anyagot és mégis több mint 22 millió korona értéket tesz az évi összes behozatal.

Minthogy ebből közel 4 millió korona érték a vámkülföldről származik, indokolt, hogy némi vámemeléssel emez iparunknak nagyobb védelmet nyújtsunk.

Kivánatos volna tehát ezek vámtételeit a következőkben megállapítani:

222. Legközönségesebb faárak, azaz durva kádár-, esztergályos- és asztalos munkák fából, csupán gyalult faárak és kerékgyártó munkák; durva gépek (esztergák, mángorlók, malmok, sajtók, fonó-

kerekek és szövöszékek is); galyseprők; földmívelési, kerti- és konyaeszközök:

a) nem festve, nem páczolva, nem firniszelve, nem fánymázozva vagy fényezve, sem más anyagokkal kapcsolatban 3 korona helyett 6 korona,

b) nyers állapotban, de pántolva, vagy vassal vagy nemtelen fémekkel egyébként kapcsolatban 6 k. h. 10 „

c) festve, páczolva, firniszelve, fénymázozva vagy fényezve, vagy a 223. b) c) sz. alatt felsorolt anyagokkal kapcsolatban 10 korona helyett 20 „

223. Fa-butor és butorrészek (a mennyiben a 222., 224. és 225. sz. alatt nem foglaltatnak):

a) Finomak nyers állapotban 10 korona helyett 20 korona.

b) festve, páczolva, firniszelve, fénymázozva vagy fényezve, vagy háncs, sás-, káka-, széknád-, szalma- és kosárfonadékkal, nemtelen fémmel, üveggel, kőlapokkal vagy közönséges bőrrel kapcsolatban 10 kor. helyett 30 „

c) párnázott be nem vont butor 30 kor. helyett 60 „

d) párnázott bevont butor 60 korona helyett . 100 „

224. Finom faárúk, azaz finom esztergályozott és faragott árúk; bronzolt fa, aranyozott vagy ezüstözött vagy finoman festett faárúk; külön meg nem nevezett faárúk; továbbá faragásra való egyéb növényi anyagokból készült árúk 30 kor. helyett 60 korona.

225. Finom kirakott famunkák (boulemunkák, intarsiák); izekre osztott merővesszők 60 korona helyett . . . 100 korona.

225. b) Kosárkötőárúk:

a) durvák (pl. durva málha-, kézi és ruhakosarak, kasok, halvarsák és efélék) 10 korona helyett . . . 20 korona

b) finomak, a mennyiben az apró árúk közé nem tartoznak 100 korona helyett 150 „

227. Kirakott furniok 24 korona helyett . . . 30 „

228. Parafa:

a) para-táblák, korongok, koczkák 3 korona helyett *vámmentes*; mint parafa dugó stb. iparunkhoz szükséges nyers anyag.

229. Játékszer fából:

a) durva, csupán gyalult, faragott vagy esztergályozott, nyers állapotban 10 korona helyett . . . 20 korona.

b) másféle 40 korona helyett 60 „

A többi jelenleg érvényben lévő tétetek föntartását javasoljuk.

XXXV. Üveg és üvegárúk.

E czimen 7.8 millió koronát tevő évi behozatalunkból 7.4 milliót Ausztria szállít és csak 0.4 millió hozatik a vámkülföldről.

A jelenlegi vámok föntartását javasoljuk, minthogy a jelen adatok tanúsága szerint ezek elegendő védelmet nyújtanak.

Nyers anyagunk az üveggyártáshoz bőven van nekünk is, azonban a közös vámviszonyok mellett ezen iparunk sajnos ki nem fejlődhetik.

XXXVI. Kőárúk, azaz árúk kővekből, nem égetett földből, cementből és kőgyuradékból.

XXXVII. Agyagárúk.

A vámkülföldről aránylag kevés lévén a behozatalunk, ezen czimekre nézve a jelenlegi vámok föntartását javasoljuk.

XXXVIII. Vas és vasárúk.

Hatalmas vasgyáraink daczára vasiparunk a vas feldolgozása tekintetében még fejletlen, amit legjobban bizonyít az, hogy vas és vasárúkból az évi behozatalunk 64 millió korona értéket teszen, a miből 56 milliónyit Ausztria szállít, a többi 8 millió pedig a vámkülföldről származik.

Ezzel szemben összes kivitelünk csak 22.8 millió koronára megy, melyből Ausztriába 16.7 millió kor. érték és 6.1 millió a vámkülföldre vitetik.

A mi kivitelünk legnagyobb részben ipari feldolgozásra váró nyers anyagból, mint nyers vas és aczélből, ócska vasból, vas- és aczélrudakból, vas- és aczéllemezekből áll; a külföldről való behozatalunkat ellenben kevés híján kész ipari czikkek teszik.

Tekintettel arra, hogy a vámkülföldnek is több mint 6 millió koronával adozunk, vasiparunk általános védelme és az egyes vasiparágaknak, az adott körülmények közt, lehető fejlesztése céljából, ezen főczim összes vámtételeinek 25%-al való emelését javasoljuk.

XXXIX. Nemtelen fémek és az ezekből való árúk.

XL. Gépek, készülékek és ezek alkatrészei fából, vasból, vagy nemtelen fémekből.

XLII. Kocsik és hajók.

XLIII. Nemes fémek és érczpénz.

XLIII. Mű- és hangszerek, órák.

Ezen czimekre a kamarának nincs észrevétele.

XLIV. Konyhasó.

Állami egyedáru lévén, a kamara véleményével erre ki nem terjeszkedhetik.

XLV. Vegyészeti segédanyagok.

XLVI. Vegyészeti áruk, gyógy-, festő- és illatszerek.

XLVII. Gyertya és szappan.

XLVIII. Gyújtó szerek.

Kamaránknak ezekre nincsen észrevétele.

XLIX. Irodalmi és műtárgyak.

Ezek vámmentességének föntartását javasoljuk.

Ugyanez a véleménye kamaránknak a

L. Hulladékok-ra nézve is.

Ezek volnának a kamara javaslatai a *behozatali vámokat* illetőleg.

Végezetül még a *kiviteli vámtarifáról* is megemlékezni kívánunk.

A 357-ik tétel alá sorolt rongyok és papíros gyártásra alkalmas egyéb hulladékok a kivitelnél — a monarchia papirgyártásának előmozdítása szempontjából — 4 arany forint = (10 korona) vámmal terheltetnek.

Ezen kiviteli tiltó vám azonban kizárólag Ausztriának vált előnyére, amit igazol az, hogy évente átlag mintegy 2.4 millió korona értéket tevő rongykivitelünk kevés híján mind Ausztriába irányul, ami természetesen ott is nyer feldolgozást.

Viszont a papír forgalom statisztikai adatai azt tanúsítják, hogy 19 millió koronát tevő összes papír behozatalunkból 18 millió korona értéket egyedül Ausztria szállít; melylyel szemben 4 milliót tevő évi összes kivitelnkből csak mintegy 2 millió korona értékű papír jut Ausztriába, a többi pedig a vámkülföldön nyer értékesítést.

Ilyen viszonyok mellett határozott kár Magyarországra nézve a rongy kivített gátló tiltó vám, minthogy az egész rongy kereskedelmünket mondhatni kizárólag Ausztriára szorítja, amely ebből csak korlátozott mennyiséget képes fölhasználni.

Ennek az a következménye, hogy Magyarországon milliókra menő érték pusztul el e miatt a szemétdombokon, mert a rongy ily magas kiviteli vámot nem bírván el, az ezzel való kereskedelem is már alig számot tevő.

Annak előtte, a mikor a rongy kivitelét tiltó vám még nem gátolta, a kereskedelem ezen ága virágzott és sok ezer házalónak és munkás családnak kenyeret adott, a kik ezen árucikk elérték-telenedése folytán kénytelenek lévén iparukkal felhagyni, ma a társadalom terhére válva, koldulással és egyéb nemzetgazdaságilag haszontalan módon tengetik életüket. Így pl. Marosvásárhelyt ezelőtt 15-20 évvel 100—150 kocsirakomány rongy gyűlt össze évente, míg jelenben alig 20—40 kocsi.

A Magyar birodalomban legalább is 100 olyan gyűjtő helye van a rongynak, mint Marosvásárhely, a mely helyeken — szabad kivitel mellett — legalább is háromszor annyit forgalmazhatnának, mint jelenben. Ilyenformán mintegy 40000 vaggon rongy pusztul el évente teljesen haszonvétkesen, melynek értéke — 100 kilogrammonként 10 koronával számítva — 40 millió korona értéket képvisel évről-évre, a mely összegnek a vámkülföldtől való bevételezésre számítani lehetne a kiviteli vám eltörlése esetén, mely bevétel által az ország legszegényebb néposztálya tekintélyes jövedelemhez jutna.

Azon fölül a vasut évi 40 ezer vaggon rongy elszállítása által — a határállomásig átlag 150 koronával számítva kocsirakományonként — 6 millió koronát venne be fuvardíj fejében a külföldtől.

A fennálló vám által a hazai papirgyáraknak szerzett haszon nem áll arányban azon kárral, melyet a rongy üzlet tönkremenetele okozott, mert a hazai papirgyárak összforgalma meg sem közelíti azon tökélet, mely ma elrothadó rongyok alakjában kárba vész.

Németországnak 1490 papirgyára van, több mint 36-szor annyi, mint Magyarországnak, melynek papir, papírlemez és fapapírgyára csak 41 van összesen. Németországnak néhány gyára

több papírt produkál, mint Magyarország összes gyárai. Másrészt Németország alig egy tizedrészét produkálja a nálunk összegyűjthető kenderrongynak s ennek daczára Németországnak szabad rongy kivitele van és nagyszabású rongyüzletet folytat Europa nyugati államaival és Amerikával.

Ha a kiviteli vám nálunk eltöröltetnék, Magyarország sokkal jobb minőségű rongyaival sikeresen versenyezhetne a többi államokkal; ami Magyarország papírgyártására semmi tekintetben sem lenne hátrányos, mert a magyar papíripar alig 1%-át fogyasztja a termelhető rongy mennyiségének.

Kétségbe vonhatlanul kitetszik az előadottakból, hogy a rongy-kivitelt tiltó vám kizárólag Ausztria érdekét szolgálja, amíg Magyarországnak sok millió kárt okoz.

Hogy pedig az osztrák papírgyárak mily kapzsisággal használják ki ezen rájuk nézve kedvező helyzetet, legújabb példája, hogy az osztrák papírgyárak magyar rongyot fogyasztó többsége kártellé tömörült és olyan áron kényszerítik a magyar rongykereskedőt a rongy szállítására, mely a kereskedelem ezen ágának teljes tönkremenetelét vonja maga után.

Egy vagon rongyért a magyar kereskedők 1000—1200 koronával kapnak kevesebbet, mint a hogy a németországi papírgyárak fizetik. Ámde a métermázsánként 4 arany forint (vagononként mintegy ezer korona) kiviteli vám és a vagononként mintegy 500 koronát tevő magas fuvardíj lehetetlenné teszi ezen cikk kivitelét, amelynek értéke átlag alig megy többre mint a vám maga.

Mindezek után, mint annyi máskor, ismételten javasoljuk a magyar közgazdaság érdekében, *a 357-ik tétel alá sorolt rongyok és a papiros gyártásra alkalmas egyéb hulladékok kiviteli vámjának teljes eltörlését.*

Ezekben előterjesztvén kívánalmainkat és javaslatainkat, tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, miszerint ezeket nagybecsű figyelmére méltatni kegyeskedjék.

Maros-Vásárhely, 1990. aug hó 22-én.

Tauszik B. Hugó s. k.

kir. tanácsos,
elnök.

Sz. Szakáts Péter s. k.

titkár.

